



Till
Jägare och jaktlag i Kronobergs län

Huseby 2024-01-30

Hudsår hos älgdjur

Fenomenet med stora hudsår hos älgdjur började dyka upp 2011 då många tjurar upptäcktes på flera håll i södra Sverige. En del av dessa provtogs och skickades till SVA.

Det drabbar, med några få undantag, tjurar i brunstmogen ålder (3,5 år och äldre) med lite större horn. Tesen är att det är hjortlusflugan, eller älgflugan som vi säger i dagligt tal, som är grundorsaken. Vissa år när älgflugan är extremt talrik, i kombination med en varm höst blir dessa problem mer påtagliga. Tjurarna är upptagna med att betäcka kor och fajtas med varandra, vilket gör att dom äter mindre (en 5–7 årig tjur kan tappa upp mot 30 % av sin kroppsvikt under brunsten) och tappar lite i immunförsvaret. Dom använder hornen för att kli sig och med större horn kommer dom åt på ställen där hondjur, kalvar och tjurar med mindre horn inte når. Dom kliade ytorna blir först irriterade, päls faller av och sen kan det bli riktiga sår som angrips av en mängd olika saker, allt från fluglarver till skabb och diverse bakterier och infektioner. Vilket sen kan leda till stora infekterade områden och riktigt allvarliga skador.

Så tyvärr är det våra stora tjurar som vi förvaltats fram som främst drabbas.

SVA vill gärna att dessa tjurar rapporteras. Mer information och rapportering: [Hudsår hos älg - SVA](#)

rapporteravilt.sva.se

Rapporter om fynd och observationer av döda eller sjuka vilda djur är en viktig del för att följa sjukdomsläget hos vilda djur i landet. Rapporter från olika nätverk och allmänheten bidrar med data och möjligheter att få in kroppar eller prover för obduktion och undersökning. rapporteravilt.sva.se är ett mobilvänligt webbformulär som är enkelt att hitta via en sökmotor på internet.

Detta ska dock inte förväxlas med det hårbortfall som man sett på älgar i bland annat Värmland och andra delar av södra Sverige. Vilket i och för sig förmodligen kan kopplas till stora mängder löss eller pälsätare.

Hur ska man göra med dessa älgar?

Det är naturligtvis inte lätt att ge råd runt detta då det ofta är i olika stadier. Efter många diskussioner med SVA om detta är det svårt att dra upp någon enkel rådgivning.

Då tjurarna redan vid skottillfället är skadade/sjuka så blir det inte frågan om en fälld otjänlig älg enligt §37 NFS 2011:7. Utan en älg som kan fällas med stöd av 40c JF och ska då rapporteras som övrig dödlighet, oavsett om älgen är tjänlig som människoföda eller ej.

Om man ska avliva dessa tjurar eller inte, handlar mycket om angreppets omfattning eller tjurens allmänna hälsostatus. Ett tecken att tjuren inte mår så bra är att dom fäller hornen. Det finns exempel på där tjurarna läkt ut skadorna men det finns också många exempel på där det gått andra hållet.

Jägareförbundet Kronoberg

Huseby Mjölnerbostaden 1 · 342 55 Grimslöv · info@kronoberg-jagareforbundet.se · org nr 829500-8679
www.jagareforbundet.se/kronoberg/



Så att enkelt generalisera och säga att alla ska avlivas funkar inte utan måste bedömas där och då i de enskilda fallen.

För att ge någon form av riktlinje: är angreppet bara håravfall, såriga ytor i skinnet och hornen är kvar är det tveksamt om att tjuren verkligen är så dålig att den omedelbart ska avlivas. Rådet är då att man försöker hålla den under uppsikt och se hur det utvecklas. Men har man tjur på tilldelningen och så är det ju inte fel att fälla just denna och om den inte är otjänlig ta den som en "vanlig" älg.



Är angreppet rejält inflammerat och angripet av fluglarver men stora svarta ytor av död vävnad samt en stark allmänpåverkan ska tjuren självfallet avlivas.

Glöm inte att rapportera både till SVA och i Viltdata!

Hälsningar

Elias Turesson
Jaktvårdskonsulent

Jägareförbundet Kronoberg

Huseby Mjölnerbostaden 1 · 342 55 Grimslöv · info@kronoberg-jagareforbundet.se · org nr 829500-8679
www.jagareforbundet.se/kronoberg/